

RAPORT ANUAL 2017

Chișinău, 2018

RAPORT ANUAL

2017

CUPRINS

Cuvânt înainte	4
Misiunea, viziunea și valorile sistemului statistic național	6
Misiunea SSN	6
Viziunea 2020	6
Valorile SSN	6
Dimensiunea legislativă	7
Activitatea BNS	7
Dimensiunea instituțională	10
Reorganizarea Biroului Național de Statistică	11
Activitatea oficiilor teritoriale de statistică	11
Personalul BNS	12
Diseminarea informației statistice	15
Relația directă cu utilizatorii de date statistice	15
Întâlniri cu utilizatorii	16
Site-ul BNS	17
Banca de date statistice „StatBank”	18
Publicațiile statistice	19
Diseminarea prin rețelele de socializare	20
GenderPulse - aplicație modernă în diseminarea indicatorilor statistici	21
DATAVIZ Hackathon - primul Hackathon în vizualizarea datelor statistice	22
„Hackathon: datele vorbesc despre tine(ri)”	23
Diseminarea și comunicarea rezultatelor RPL 2014	23
Cooperare internațională	26
Agenda 2030	30
Dimensiunea de producție a statisticii oficiale	32
Conturi naționale	32
Statistica întreprinderilor și infrastructura statistică	32
Statistica prețurilor	33
Statistica mediului și agriculturii	33
Statistica industriei	34
Statistica demografică și Recensământul Populației și Locuințelor 2014	34
Statistica socială	35
Statistica pieței muncii	35
Obiective și priorități pentru 2018	37

CUVÂNT ÎNAINTE

Am avut parte de unul dintre cei mai interesanți și productivi ani nu doar pentru Biroul Național de Statistică, dar pentru întreg sistemul statistic național. Deși, au fost finalizate mai multe proiecte, în același timp, au fost puse baze solide pentru întreaga activitate a statisticii oficiale în perioada imediat următoare.

La 26 mai 2017 a fost adoptată legea cu privire la statistica oficială, elaborată în baza legii generice privind statistica oficială, conform principiilor fundamentale a statisticii oficiale și Codului de Practici a Statisticii Europene. Acest pas este o reușită nu doar a Biroului Național de Statistică ci și a Republicii Moldova la general, astfel, noi fiind prima țară din cadrul Parteneriatului Estic care a adoptat această lege, această activitate fiind prevăzută în documentele strategice de cel mai înalt nivel politic. Toate prevederile acestei legi reglementează și susțin dimensiunile instituțională, organizațională și de producție a întregului sistem statistic național și vin să introducă și să implementeze practici moderne în producția statisticii oficiale. Următorul, dar poate și cel mai important pas acum este implementarea sistemică a noii legi în practica statistică.

Tot în acest an, a fost finalizat și aprobat Nomenclatorul Unităților Teritoriale Statistice – fapt ce va aduce la un nou nivel de dezagregare, calitate și comparabilitate statisticilor produse de către BNS. Din perspectiva de armonizare la standardele și regulamentele europene, acest nomenclator asigură factorii de decizie și utilizatorii de statistici oficiale cu statistici comparabile, la nivel de regiuni de dezvoltare. Este un pas înainte către o mai bună detaliere pentru indicatorii ODD.

Un alt eveniment major – Evaluarea Globală Adaptată a sistemului statistic național va veni să completeze imaginea existentă cu evaluarea unui grup internațional de experți, reprezentanți ai Eurostat, Comisiei Economice pentru Europa a ONU, Asociației Europene a Liberului Schimb, dar și oficii naționale de statistică, cu o evaluare și recomandări concrete privind soluționarea întrebărilor din diferite domenii și dimensiuni ale statisticii oficiale. Această evaluare este cu atât mai importantă cu cât cunoaștem faptul că în acest an au fost finalizate două proiecte majore de asistență tehnică, cel al Delegației UE „Îmbunătățirea statisticii regionale în Republica Moldova” și

Proiectul de Cooperare Statistică între Biroul National de Statistică și Statistica Suediei. Astfel, reușitele și realizării unei perioade semnificative vor beneficia și de această evaluare externă.

Anul 2017 a fost bogat și în parteneriatele create dintre BNS și alte autorități, instituții, organizații internaționale. Dar, trebuie de menționat, în special, Acordul de colaborare dintre BNS și Academia de Studii Economice a Moldovei, care aduce angajamente fructuoase și mutual benefice ambelor părți. Acest acord este cu atât mai important în contextul pregătirii studenților și promovării valorilor statistice în întreaga societate.

Similar anilor precedenți, am avut parte și de provocări, la care a trebuit să facem față pentru reușita inițiativelor și obiectivelor propuse:

- Accesul insuficient la datele administrative în scopul utilizării acestora în scopuri statistice, fapt ce rezultă în sarcina informațională sporită asupra respondenților;
- Disciplina scăzută și creșterea ratei non-răspunsurilor a respondenților, fapt ce afectează calitatea, acoperirea și reprezentativitatea datelor statistice;
- Flexibilitatea redusă a sistemului de management a resurselor umane și imposibilitatea realocării resurselor umane dintre oficiile teritoriale și oficiale central, fapt ce rezultă în sarcina de lucru sporită asupra specialiștilor din oficiul central al BNS.

Anul care urmează este unul care, presupun, va aduce cu sine și mai multe provocări. Biroul Național de Statistică și-a propus reorganizarea instituțională și operațională/funcțională conform practicilor avansate ale altor oficii de statistică, dar și în contextul inițiativei Guvernului Republicii Moldova de reorganizare a administrației publice.

Vitalie VALCOV
Director General

MISIUNEA, VIZIUNEA ȘI VALORILE SISTEMULUI STATISTIC NAȚIONAL

Direcțiile prioritare de dezvoltare trasate de Strategia de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național 2016-2020 stabilesc, în același timp, misiunea, viziunea și valorile pentru întreg sistemul statistic de către producătorii de statistici oficiale, în frunte cu Biroul Național de Statistică, se vor ghida în atingerea obiectivelor și rezultatelor propuse.

● Misiunea SSN

Sistem Statistic Național dezvoltat și durabil, care colectează, procesează și diseminează statistici oficiale obiective, credibile și în timp util, necesare pentru luarea/fundamentarea politicilor/deciziilor, cercetare, prognozare și informarea generală a societății.

● Viziunea 2020

La orizontul anului 2020, Sistemul Statistic Național, coordonat de Biroul Național de Statistică va funcționa ca o structură integrată, coordonată, eficientă și inovativă, aliniată cadrului legislativ privind statistica oficială și Codului de Practici al Statisticilor Europene.

● Valorile SSN

Realizarea misiunii și viziunii SSN va avea la bază un șir de valori care vor fi urmate de către statisticienii din țară, pentru a asigura respectarea Codului de Practici al Statisticilor Europene și Principiilor Fundamentale ale Statisticii Oficiale.

- 1) Producem date și informații statistice de calitate și utile, bazate pe independență profesională și metodologii armonizate la standardele și normele europene și internaționale;
- 2) Diseminăm imparțial, echidistant și în timp util date statistice obiective și relevante către toți utilizatorii;
- 3) Funcționăm cu personal profesionist, devotat principiilor și normelor de funcționare a statisticii oficiale într-un stat democratic;
- 4) Colaborăm activ în cadrul Sistemului Statistic Național și cu sistemele statistice externe, răspunzând necesităților utilizatorilor, optimizând sarcina asupra respondenților de date și eficientizând procesele statistice;
- 5) Sîntem transparenți cu privire la funcționarea, evoluția Sistemului Statistic Național, performanțe și progresul înregistrat.

ACTIVITATEA BNS

● Dimensiunea legislativă

Angajamentul Republicii Moldova și a Biroului Național de Statistică în vederea armonizării legislației la standardele și normele europene a fost demonstrat la 26 mai 2017, atunci când a fost adoptată Legea nr.93 cu privire la statistica oficială, elaborată în baza legii generice (GLOS) a Eurostat și UNECE cu respectarea principiilor fundamentale ale statisticii oficiale și Codului de Practici a Statisticii Europene. Adoptarea unei astfel de legi reprezintă o performanță majoră a țării, fiind prevăzută la cel mai înalt nivel politic al Parteneriatului Estic - documentul "Parteneriatul Estic - 20 Rezultate până în 2020. Accent asupra priorităților cheie și rezultatelor tangibile" (https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/swd_2017_300_f1_joint_staff_working_paper_en_v5_p1_940530.pdf) – stabilește adoptarea legii cu privire la statistica oficială ca unul din cele 20 de rezultate majore ce trebuie atinse până în 2020 – Republica Moldova fiind prima țară din Parteneriatul Estic care are deja cea mai modernă lege statistică.

Necesitatea elaborării acestei legi a fost condiționată și de prevederile Acordului de Asociere RM-UE (Titlul IV "Cooperarea în sectorul economic și alte sectoare", Capitolul 6 „Statistica”), Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.808 din 07.10.2014, precum și de Planul național de armonizare a legislației pentru anul 2015, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.16 din 26.02.2015.

Legea nr.93 cu privire la statistica oficială (<http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=370784&lang=1>) reglementează organizarea și funcționarea unui sistem statistic unic și stabilește cadrul legal pentru dezvoltarea, producerea, diseminarea și coordonarea statisticii oficiale în corespundere cu cerințele Europene și cele mai bune practici:

- Introduce și implementează definițiile și conceptele de bază în statistica oficială;
- Prezintă toate Principiile Fundamentale ale Statisticii Oficiale;
- Prevede independența instituțională și profesională a BNS ca o condiție de bază pentru statistica oficială obiectivă, imparțială și de calitate;
- Consolidază poziția și rolul directorului general al BNS, stabilind, în același timp, criteriile de numire, demitere sau revocare – experiența, studiile și reputația fiind categoriile de bază care vor fi examinate la numirea unui nou director general al BNS;

- Acordă BNS mandatul legal de a colecta datele de la respondenți și de a avea acces la datele administrative – combinarea diferitor surse de date – statistice, administrative și de altă natură – reprezintă condiția de bază pentru un oficiu modern de statistică;
- Prevede crearea, implementarea și utilizarea unui sistem unic, pentru toți producătorii de statistică oficială dar și deținătorii de date administrative, de nomenclatoare și clasificatoare statistice – aceleași definiții și concepte, aceleași dezagregări și dimensiuni – asigură comparabilitatea și calitatea statisticilor produse. Pe de altă parte, îmbunătățirea datelor și produselor statistice implică, în mod iminent și îmbunătățirea surselor de date;
- Asigură respectarea confidențialității datelor încredințate BNS de către respondenții noștri – pentru a asigura respondenții de seriozitatea procedurilor de respectare a acestei prevederi, articolul 18, alineatul 8 al legii stabilește că datele colectate în scopuri statistice nu pot servi drept probă în judecată;
- Prevede crearea și implementarea unui sistem de management al calității – calitatea datelor statistice trebuie verificată și asigurată la toate etapele de producție – de la etapa de colectare până la diseminarea finală către toți utilizatorii.

În acest context, merită de menționat că legea prin sine nu asigură existența și funcționalitatea prevederilor sale. Instituțiile și structurile lipsă necesită a fi create, iar actele subordonate trebuie elaborate și aprobate în scopul implementării cu succes a legii cu privire la statistica oficială.

O altă realizare majoră în anul de raport o reprezintă aprobarea Nomenclatorului unităților teritoriale de statistică (NUTS <http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=385>), determinată de cererea sporită față de date statistice în profil regional comparabile cu țările din Uniunea Europeană. Astfel, Nomenclatorul național NUTS a fost elaborat având la bază prevederile Regulamentului nr.1059/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 mai 2003 privind instituirea unui nomenclator comun al unităților teritoriale de statistică. Nomenclatorul NUTS a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.570 din 19 iulie 2017 și va fi pus în aplicare începând cu 1 ianuarie 2018.

Important este de menționat faptul că, Nomenclatorul stabilește regiunile statistice care au fost formate ținând cont de criteriile geografice, socio-economice, istorice, culturale și de alte circumstanțe. Prin urmare, la baza elaborării NUTS au stat delimitarea geografică a țării conform regiunilor de dezvoltare existente, precum și imperativul privind asigurarea unor dimensiuni comparabile din punct de vedere al numărului populației. Totodată, reieșind din faptul că regiu-

nea din partea stângă a Nistrului are un statut teritorial special, acestei regiuni i s-a atribuit nivelul NUTS 2, chiar dacă nu întrunește condițiile privind limitele pragului demografic pentru acest nivel.

Nomenclatorul unităților teritoriale de statistică (NUTS) se va utiliza de către toate autoritățile publice responsabile de producerea și diseminarea informației statistice în profil regional. Acest nomenclator nu exclude existența și utilizarea altor subdiviziuni și clasificări teritoriale.

● Dimensiunea instituțională

Activitatea unui oficiu de statistică este vastă și variată. Utilizatorii noștri – cei pentru care, de fapt, oficiul de statistică există – văd doar produsele finale: indicatorii așteptați, publicațiile, produsele interactive. Desigur că, toate acestea sunt posibile datorită procesului de producție statistică la toate etapele sale – începând de la planificarea unui exercițiu/cercetări statistice, organizarea cercetării propriu-zise și până la diseminarea rezultatelor acestora (modelul GSBPM).

Astfel, atunci când vorbim de producerea indicatorilor, trebuie să știm că pentru ca aceștia să ajungă în fața utilizatorilor, o multitudine de procese și specialiști sunt implicați: statisticieni, interviatori, specialiști în planificare, management financiar, IT, etc.

În anul de raport, suplimentar la activitatea în direcțiile de ramură, au fost și alte subdiviziuni care au contribuit la realizarea obiectivelor și producerea indicatorilor scontati: direcția tehnologiei informaționale, direcția financiar-economică și contabilitate, serviciul coordonare a colectării datelor în gospodării, secția metode statistice.

Mai exact, în 2017, în vederea modernizării metodelor de colectare a datelor, BNS a promovat și implementat un management eficient al activității specialiștilor anchetatori și controlori din cadrul rețelei integrate Ancheta Forței de Muncă și Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice, precum și studierea soluțiilor privind trecerea treptată la colectarea datelor utilizând metode moderne de colectare, anume CAPI – interviurile personale asistate la computer.

A fost realizată testarea, în mediul urban, privind implementarea sistemului CAPI în cercetarea Ancheta Forței de Muncă. Scopul testării este trecerea treptată la colectarea datelor în gospodării utilizând metode moderne de colectare. În urma perioadei de testare au fost prezentate observații și recomandări cu privire la pașii necesari de a fi efectuați pentru implementarea sistemului CAPI.

Secția metode statistice a început activitatea de integrare a datelor RPL 2014 cu datele spațiale la nivel de sector de recensământ. În rezultatul acestei integrări va fi creată baza de sondaj de tip Master ce va fi utilizată pentru cercetările prin sondaj, desfășurate în cadrul gospodăriilor casnice.

Direcția Tehnologiei Informaționale a asigurat suportul direcțiilor de ramură în scopul executării cu succes a sarcinilor DTI. Suplimentar, DTI a asigurat migrarea de la sistemul de poștă electronică existent, găzduit pe serverele BNS

și cu domeniul ”@statistica.md” la serviciile sistemului de poștă electronică al autorităților administrației publice operat de către ÎS Centrul de Telecomunicații Speciale, cu domeniul ”@statistica.gov.md. De asemenea, a fost finalizat procesul de trecere a tuturor 37 OTS la asigurarea cu Internet prin fibră optică.

● Reorganizarea Biroului Național de Statistică

Anul 2017 a fost un an de schimbări semnificative în Guvernul Republicii Moldova. Ca rezultat al inițiativei de eficientizare a serviciilor și administrației publice, au avut loc schimbări în structura Guvernului RM: din cele 16 ministere existente au rămas 9.

Astfel, inițiativa de reorganizare conform prevederilor Evaluării Globale Adaptate (http://www.statistica.md/public/files/despre/evaluare_opinii/AGA_Report_Moldova.pdf) se înscrie perfect în acest proces. În acest exercițiu, sarcina BNS este dublă: pe lângă cerințele naționale, Biroul trebuie să ia în considerație practicile avansate ale oficiilor de statistică ale țărilor europene, pentru a putea face față solicitărilor crescând pentru date și informații statistice, dar și constrângerilor financiare tot mai frecvente.

În cadrul Proiectului UE „Îmbunătățirea statisticii regionale în Republica Moldova”, specialiștii BNS au beneficiat de schimbul de experiență cu colegii lituanieni la capitolul organizarea oficiului de statistică și reorganizarea acestuia în contextul revizuirii infrastructurii regionale a oficiilor BNS și a funcțiilor și sarcinilor oficiului central și oficiilor teritoriale. Modernizarea și eficientizarea proceselor de producție, calitatea datelor la fiecare etapă de producție sunt doar câteva dintre aspectele importante care trebuie luate în considerație în tot acest proces, finalitatea căruia sunt statistici mai bune, mai diversificate și mai rapide tuturor categoriilor de utilizatori de statistici oficiale.

● Activitatea oficiilor teritoriale de statistică

Obiectivele de bază ale OTS au constatat în organizarea eficientă la nivel de unitate teritorială a proceselor de colectare a datelor de la unitățile raportoare, prelucrare corespunzătoare a informațiilor și diseminare a rezultatelor cercetărilor statistice în corespundere cu necesitățile și aspirațiile utilizatorilor.

În anul 2017 organele teritoriale pentru statistică au colectat circa 628,5 mii rapoarte, de la circa 63 mii respondenți.

TABEL: Chestionare statistice colectate și procesate de către OTS

	Nr. chestionare	inclusiv e_raportare	Domeniul economic total	Domeniul social total
Total chestionare	51	27	49	2
inclusiv:				
Lunare	3	3	3	0
Trimestriale	16	9	16	0
Anuale	32	15	30	2

Pe lângă activitatea de colectare și prelucrare a chestionarelor și formularelor statistice, reprezentanții OTS au oferit sprijin informațional la solicitarea diferitor utilizatori, fiind soluționate circa 4213 cereri de date statistice. În baza respectării principiului transparenței și confidențialității datelor statistice, în conformitate cu prevederile legale în vigoare privind funcționarea statisticii oficiale în Republica Moldova. Cazurile de refuz al satisfacerii solicitărilor de date statistice au ținut de confidențialitatea datelor individuale, divulgarea cărora contravine prevederilor Legii cu privire la statistica oficială în Republica Moldova și Codului de bune practici al statisticilor europene, sau lipsa informațiilor.

Un număr mare de materiale au fost elaborate și difuzate diverselor categorii de utilizatori locali vizînd situația social-economică a raionului/municipiului, pe domenii statistice distincte, sub formă de rapoarte analitice (140), note informative (269) și informații operative (180), rapoarte sau tabele generalizate (în total 5683).

● Personalul BNS

Dezvoltarea cu pași rapizi a tehnologiilor moderne, transformările profunde ale relațiilor socio-economice și a realității în sine implică și necesită anticiparea și planificarea schimbărilor corespunzătoare a cunoștințelor, capacităților și abilităților angajaților din toate sferile. Statistica nu este o excepție.

Biroul Național de Statistică este unica instituție din țară care are posibilitatea să ofere specialiștilor experiență în domeniul statisticii oficiale. Atât instruirile interne cât și cele internaționale oferă oportunități de creștere și dezvoltare profesională. Cunoașterea noilor metodologii și metode utilizate de către alte oficii de statistică, cu experiență semnificativă în domeniu, posibilitatea de a

Învăța de la cei mai buni specialiști ai statisticii oficiale și academice sunt doar câteva din avantajele pe care le oferă postul de angajat al BNS.

Personalul Biroului Național de Statistică este avantajat din perspectiva câpătării cunoștințelor și dezvoltării abilităților luând în considerație posibilitatea de a participa în instruiți interne și internaționale, la locul de muncă și în cadrul școlilor de vară. Partenerii de dezvoltare – UNDP, Eurostat, SIDA, EFTA – susțin în mod constant și dau curs solicitărilor din partea BNS la capitoul dezvoltarea resurselor umane.

În anul de raport, situația numerică la capitolul resurse umane arăta în felul următor:

TABEL: Numărul de angajați și numărul funcționarilor publici în cadrul Biroului Național de Statistică în 2017

	Aparatul central al BNS	Oficiile teritoriale de statistică	Serviciul Informațional al Rapoartelor Financiare
Efectivul-limită/numărul de unități aprobate	196	395	11
Numărul de angajați	157	353	8
Numărul de funcționari publici	153	392	10
Dintre care: femei	128	326	8

Pe parcursul anului 2017 raporturile de serviciu ale unor angajați au fost modificate prin modalități de transfer, promovare și asigurare a interimatului unor funcții de conducere, la moment, temporar vacante. Astfel, în urma rezultatelor evaluării performanțelor profesionale individuale și în baza cunoștințelor și calificărilor acumulate în oficiul central au fost promovați într-o funcție publică superioară 6 persoane. Pentru exercitarea temporară a unor funcții publice de conducere au fost numite 4 persoane întru asigurarea interimatului acestora. La fel, 5 funcționari publici au fost transferați în alte funcții în cadrul aceleași sau altei subdiviziuni din BNS, 2 fiind transferați de la Direcția pentru statistică a mun. Chișinău în subdiviziunile oficiului central. În această perioadă au activat 4 funcționari publici debutanți care pe parcursului anului au fost confirmați în funcția publică ocupată.

Procedura de evaluare a performanțelor profesionale se va desfășura până la 15 februarie 2018, perioadă în care vor fi evaluați toți funcționarii publici din aparatul central, precum și șefii organelor desconcentrate. În urma evaluării, funcționarilor publici li se va conferi următorul grad de calificare, în dependență de rezultatele evaluării.

Indicatorii fluctuației și vechimii în muncă a personalului. Fluctuația funcționarilor publici s-a majorat, fiind în continuare o problemă majoră. Motivarea insuficientă a personalului, în special cea financiară în condițiile lipsei spațiului locativ, îndeosebi pentru tineri, constituie una dintre cauzele principale a fluctuației sporite a personalului și este un impediment major în atragerea

și menținerea tinerilor specialiști. Dinamica pentru ultimii trei ani relevă o tendință care necesită a fi abordată și soluționată.

Analiza caracteristicilor de vârstă relevă tendințe contradictorii, dar, care, de fapt, scot în evidență problemele instituției – atractivitate scăzută a posturilor la BNS, fluctuația personalului în special a tinerilor specialiști, etc.

TABEL: Caracteristici de vârstă și fluctuației personalului BNS

	2015	2016	2017
Vârsta medie a angajaților (ani)	40,6	41,4	41,1
Ponderea tineretului sub 30 ani (%)	19,5	17,1	26,6
Ponderea persoanelor în vârstă pensionară (%)	22,4	23,2	27,5
Fluctuația funcționarilor publici (%)	6,3	7,9	9,1

● Diseminarea informației statistice

Procesul de diseminare a datelor și informațiilor statistice s-a desfășurat în anul 2017 cu respectarea principiilor transparenței, vizibilității și confidențialității datelor statistice, în conformitate cu prevederile legale în vigoare privind organizarea și funcționarea statisticii oficiale naționale și în conformitate cu principiile Codului de practici al statisticii europene.

Obiectivul de bază al politicii de diseminare a datelor statistice a fost axat spre creșterea operativității și a calității datelor diseminate, sporirea și diversificarea formelor de diseminare, inclusiv prin utilizarea unor metode și instrumente noi de comunicare a datelor într-un format mai prietenos utilizatorilor.

■ Relația directă cu utilizatorii de date statistice

În anul 2017 numărul total al cererilor de informații statistice primite a fost de 5771 – oficiul central și oficiile teritoriale de statistică - (dintre care 160 solicitări din străinătate). Din numărul total, 622 răspunsuri au fost expediate prin poșta electronică. Contra cost au fost soluționate 507 cereri de informație statistică. În urma examinării structurii solicitărilor pe domenii, trebuie menționat faptul că acestea sunt structurate relativ egal în statisticile economice și cele sociale.

Pe lângă acestea, a existat și un număr considerabil de solicitări telefonice conștând în comunicarea unor indicatori existenți în publicațiile statistice și comunicate de presă, consultanță privind întocmirea unei solicitări de date, disponibilitatea datelor și a metadatelor de referință.

Mass-media a manifestat un interes deosebit față de informația statistică atât prin abonarea la datele și informațiile operative, prin care au primit peste 150 de comunicate de presă emise de BNS pe parcursul anului 2017, cât și prin cererea directă de informații statistice prin intermediul serviciului de presă și altor facilități de diseminare. De asemenea, au existat mai multe întâlniri cu reprezentanți ai presei scrise și audiovizuale, pe tema Recensământul populației și al locuințelor din 2014, realizat de BNS.

■ **Întâlniri cu utilizatorii**

Pe parcursul anului 2017 au avut loc mai multe întâlniri cu diverse categorii de utilizatori. Cele mai multe întâlniri au fost pe tematica Recensământului Populației și al Locuințelor 2014. Specialiștii BNS au răspuns la întrebările jurnaliștilor în cadrul unui club de presă, au oferit detalii metodologice pentru sociologi și studenți și au realizat o serie de instruirii practice pentru reprezentanții APL din mai multe localități din țară. Toate evenimentele au fost organizate cu sprijinul financiar al Agenției Elvețiene de Dezvoltare și Cooperare și UNFPA Moldova.

De asemenea, în luna decembrie în vizită la BNS au venit participanții Școlii de iarnă organizată de IData - Date Inteligente, în cadrul căreia, experții BNS au prezentat activitatea BNS și situația actuală ce vizează statistica industriei per ansamblu, cât și evaluarea sectorului vitivinicol al Republicii Moldova.

■ Site-ul BNS

Pagina oficială a Biroului Național de Statistică www.statistica.md continuă să fie cel mai important instrument de diseminare a datelor, care conține informații de ordin general pentru informarea oricărui vizitator privind principalele informații statistice prin seria de comunicate de presă, publicații statistice, metadate și clasificări statistice utilizate în realizarea cercetărilor statistice.

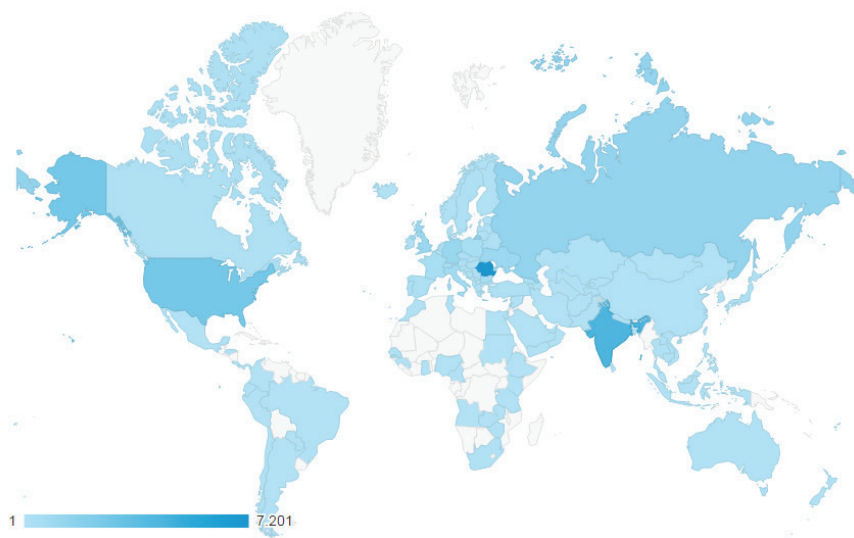
Unul din obiectivele activității de diseminare este promovarea produselor de diseminare on-line ale Biroului, cât și formarea culturii de căutare a informației statistice pe Internet, care au fost realizate prin intermediul diferitor acțiuni de modernizare și îmbunătățire a acestor instrumente. Pe parcursul anului 2017 site-ul a fost vizitat de peste **236 mii utilizatori**, care au **accesat site-ul de peste 550 mii ori** și au afișat circa **1,9 milioane pagini**. Durata medie a unei vizite a fost de 2,1 minute. Raportul utilizatorilor noi față de cei care se reîntorc a fost de 39 la 61.

Site-ul a fost accesat de persoane din practic toate țările lumii (176). Cele mai multe accesări sunt din Republica Moldova (80%), fiind urmată de România (6,2%), SUA (4,0%), Rusia (2,0%), Ucraina (0,9%), Germania (0,7%), Marea Britanie (0,6%), India (0,6%), Italia (0,5%) etc.

Numărul de accesări de pe un dispozitiv mobil a crescut cu 37% față de anul 2016 și a constituit circa 50 mii vizite. Din total accesări, cele de pe un telefon mobil au fost de 5,7% și de pe o tabletă – 0,7%.

Site-ul a fost accesat în mare parte prin intermediul motoarelor de căutare (62%), accesare directă (29%), prin intermediul unei referințe (6,6%) și prin intermediul unei recomandări sociale (2,1%).

Acoperirea geografică a accesărilor site-ului www.statistica.md (excluzând Republica Moldova)

În anul 2017, 26% din totalul paginilor vizualizate au fost pentru formularele statistice și situațiile financiare. Un număr considerabil au constituit vizualizările pentru comunicatele de presă, din care cele mai accesate au fost *Numărul populației stabile al Republicii Moldova la 1 ianuarie 2017, în profil teritorial* și *Principalele rezultate ale RPL 2014*, iar cele mai accesate noutăți au fost cu privire la totalurile Recensământului populației.

În căutarea indicatorilor statistici vizitatorii site-ului BNS, au accesat cel mai des următoarele pagini tematice: *Populație*, *Statistica salarizării*, *Forța de muncă*, *Nivelul de trai al populației* și *Comerțul exterior*.

■ Banca de date statistice „StatBank”

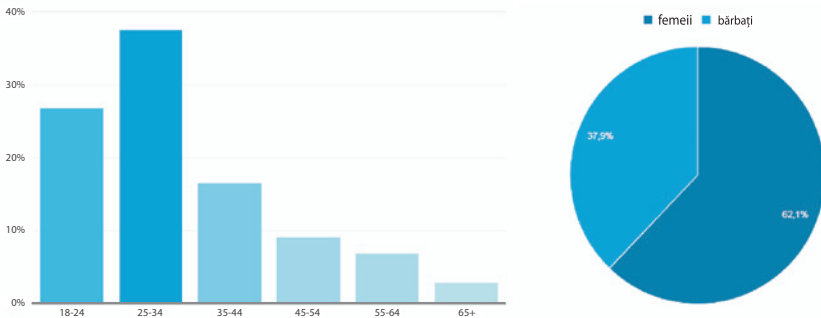
Volumul informației diseminate prin intermediul băncii de date „StatBank” <http://statbank.statistica.md> crește în fiecare an, numărul tabelor fiind de 820 (+70 față de 2016). În anul de referință banca de date a devenit un instrument și mai popular, fiind vizitată de mai mulți utilizatori. Astfel, în anul 2017 banca de date a fost vizitată de circa **65 mii utilizatori** (+35% față de anul 2016), care au accesat banca de peste **123 mii ori** (+32%), afișând circa **1 milion pagini** (+38%).

Cele mai populare tabele au fost cele ce vizează *Populația stabilă pe raioane, vârste, medii și sexe*, *Populația stabilă pe orașe și raioane*, *Minimul de existență*,

Născuți-vii pe raioane și orașe, Emigranți după țara de destinație, Suprafața însămânțată, Producția și roada medie pe culturi agricole etc.

În medie pe zi banca de date a fost accesată de circa 330 ori, iar 50% din utilizatori au accesat banca pentru prima dată.

Distribuția accesărilor pe sexe și vârste

Publicațiile statistice

O componentă importantă constituie și diseminarea informației prin intermediul publicațiilor statistice. Activitatea de editare a publicațiilor statistice a avut ca principal obiectiv îmbunătățirea formatului și conținutului, respectiv fiind lansate publicații cu format atractiv, care să contribuie la îmbunătățirea imaginii Biroului pe plan național și internațional.

Ultima ediție a Anuarului Statistic a fost îmbunătățită ca format și conținut, fiind adăugate noi tabele cu indicatori relevanți și circa 70 grafice pentru înțelegerea și percepția mai ușoară a datelor. Totodată, o versiune mai detaliată a Anuarului statistic, inclusiv statistici în profil teritorial, se regăsesc exclusiv în

formatul Excel al publicației, care va fi plasat pe site-ul BNS, pentru a facilita accesul și utilizarea datelor.

Menționăm, că a fost elaborată în format nou și publicația statistică, *Moldova în cifre, ediția 2017*, adițional la indicatori și grafice noi, în fiecare capitol, a fost inclusă o constatare pentru indicatorii principali.

Pe parcursul anului 2017, BNS a elaborat și difuzat 26 publicații statistice, din care 2 cu o periodicitate trimestrială vizând starea și evoluția vieții sociale, demografice, economice și culturale a țării. Toate publicațiile conțin încă o variantă lingvistică, două sau trei.

Cele mai importante lucrări de sinteză realizate în perioada menționată au fost: *Anuarul statistic al Republicii Moldova*; *breviarul statistic, Moldova în cifre*; *Statistica teritorială*; și *Buletin statistic trimestrial*.

Din lipsă de resurse financiare, toate publicațiile statistice au fost elaborate doar în versiune electronică, fiind plasate pe pagina web a BNS, cu excepția *Anuarului Statistic al Republicii Moldova, ediția 2017*, care a fost editat sub formă de carte.

Cele mai accesate publicații au fost: *Situația social-economică a Republicii Moldova*; *Anuarul Statistic*; *Balanța energetică a Republicii Moldova, Moldova în cifre*, *Buletinul statistic trimestrial*, *Forța de muncă în Republica Moldova*.

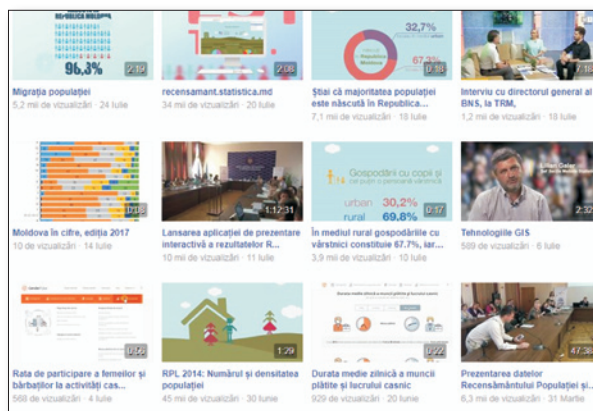
■ Diseminarea prin rețelele de socializare

Pe rețeaua de socializare **Facebook**, pagina BNS avea la sfârșitul anului peste 3700 aprecieri, ca urmare a campaniei de promovare a RPL și GenderPulse numărul acestora a crescut cu 1600 față de anul precedent. În anul 2017, urmând exemplul ultimelor tendințe, în conținutul postărilor s-a pus accentul pe vizualizarea grafică (*fotografii, infografice și clipuri video*) pentru a avea un impact și interacțiune mai mare cu utilizatorii. Cel mai mare impact l-au avut clipurile video postate, 25 în total, din care 4 înregistrări în direct de la diverse evenimente. Clipurile video au fost create în special cu ocazia lansării rezultatelor Recensământului populației și al Locuințelor și diverselor zile internaționale, așa ca *Ziua Orașului*, *Ziua, Studenților* ș.a.

Persoanele care au apreciat pagina sunt preponderent din Republica Moldova, România, Marea Britanie, Italia, SUA, Germania ș.a.

Pagina BNS pe rețeaua de socializare **Twitter** a devenit în 2017 mai populară

și are circa 285 urmăritori. Dat fiind faptul că majoritatea utilizatorilor acestei rețele sunt străini, din 2016 postările sunt scrise în limba engleză.

■ **GenderPulse - aplicație modernă în diseminarea indicatorilor statistici**

În martie 2017, Biroul Național de Statistică în parteneriat cu Organizația Națiunilor Unite a lansat primul instrument de vizualizare grafică interactivă - **GenderPulse**, cu indicatori statistici sensibili la dimensiunea de gen. Astfel, cu un singur click, utilizatorii pot afla ce salarii au femeile în comparație cu bărbații în diverse sectoare ale economiei și cum au evoluat acestea de-a lungul timpului, sau care e starea de sănătate a femeilor și bărbaților din orașe și sate, sau care este raportul de gen în organele de luare a deciziilor și multe altele.

GenderPulse este destinat tuturor celor interesați de problematica de gen: reprezentanților administrației publice centrale și locale implicați în luarea de decizii în domeniul politic, social și economic, precum și reprezentanților ONG-urilor, mediului academic, mass-media, care monitorizează și analizează situația egalității de șanse, dar și publicului larg.

Indicatorii vizualizați în GenderPulse sunt sincronizați cu Banca de date statistice **StatBank**, care întrunește date colectate din diferite instituții și validate de Biroul Național de Statistică. Datele vizualizate pe GenderPulse sunt grupate în 5 domenii tematice relevante pentru analiza problematicii de gen: demografie, participare în procesul decizional, educație, sănătate și abilitare economică.

Majoritatea graficelor de pe GenderPulse sunt însoțite de texte scurte, pe înțelesul tuturor, care au scopul de a explica interactiv semnificația indicatorului statistic vizualizat, de a arăta diferențele de gen observate sau de a descrie evoluția în timp a fenomenelor măsurate de indicatorii statistici.

GenderPulse este compatibilă cu browserele moderne. Instrumentul web încorporează soluții de automatizare a transferului de date, de găzduire a datelor pe platforme guvernamentale deschise și închise, de utilizare a tehnologiilor open source și a principiilor open data, ceea ce asigură o durabilitate înaltă și un potențial de dezvoltare a altor aplicații web în baza sistemelor existente sau de adaptare pentru platforme noi, de exemplu cele mobile.

GenderPulse a fost elaborat de către BNS, cu suportul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare și Entității Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor – UN Women).

■ **DATAVIZ Hackathon - primul Hackathon în vizualizarea datelor statistice**

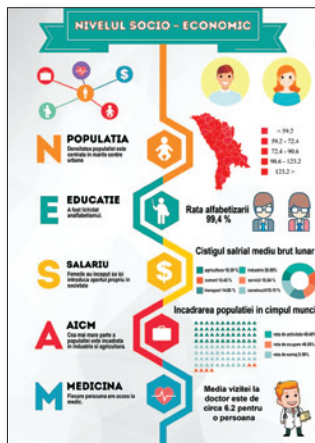
Primul hackathon din Moldova orientat spre vizualizarea datelor statistice - **DATAVIZ Hackathon** s-a desfășurat pe 29 martie cu ocazia conferinței de finalizare a proiectului UE „Îmbunătățirea statisticii regionale în Republica Moldova” STATREG. Evenimentul a fost un succes și a adunat circa 30 de tineri din diverse domenii: studenți la economie, sociologie, statistică, programatori, ONG-iști, jurnaliști, designeri grafici, academicieni, activiști etc. Comunicarea statisticilor într-un format mai prietenos utilizatorilor este o prioritate pentru BNS, iar infograficele sunt o metodă modernă care poate ușura înțelegerea datelor și eventual utilizarea lor.

Participanții au elaborat instrumente de prezentare a datelor statistice: grafice, hărți, imagini etc. Cei mai ingenioși au fost doi 2 tineri de clasa 11-a: **Daniela-Andreea Moraru** și **Alexandru Iorgov**, care au format echipa câștigătoare „**COD-DEX**”. Infograficul prezentat de echipa Codex se referă la probleme cheie ale țării noastre, în viziunea participanților.

„Participarea la Hackathon DATAVIZ a fost o provocare, un test de creativitate și o oportunitate de consolidare a echipei. Am muncit mult și putem spune că prezentarea datelor statistice poate fi atractivă”, a spus una din participante la hackathon.

Asemenea evenimente, generatoare de idei, sunt binevenite aducând viziuni și idei noi, care ulterior pot fi preluate și multiplicare. În același timp, participarea tinerilor la astfel de evenimente asigură un plus de promovare a statisticii oficiale în rândul lor.

■ „Hackathon: datele vorbesc despre tine(ri)”

Al doilea hackathon în acest an „**Datele vorbesc despre tine(ri)**” s-a desfășurat în contextul celebrării **Zilei Statisticii** și a fost organizat de Consiliul Național al Tineretului din Moldova, cu suportul Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova, Fondului ONU pentru Populație, Biroul Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare, Generator Hub și Simpals.

În cadrul hackathon-ului participanții au avut posibilitatea să analizeze, vizualizeze, să prezinte și să transpună datele din diferite domenii care vizează tinerii, sub forma unor produse.

În cadrul evenimentului, participanții, în funcție de ideea pe care au prezentat-o, s-au grupat în 7 echipe și au lucrat timp de 36 de ore asupra acestora. Echipa câștigătoare, „**Data Quiz**” a fost reprezentată de două participante internaționale, care au decis să creeze un prototip de aplicație, accesibilă pentru tineri, în baza rezultatelor ultimului Recensământ al Populației și al Locuințelor.

Alte echipe au venit cu idei diverse, așa ca: analiza impactului familiilor destrămate asupra tinerilor, harți interactive pentru vizualizarea problemelor cu care se confruntă tinerii, analiza impactului migrației asupra populației inactive din țară ș.a.

Ideile prezentate au fost jurizate în baza câtorva criterii, și anume: relevanța proiectelor, impactul social pe care îl produc, nivelul și modul în care au fost utilizate datele, originalitatea și durabilitatea acestora. Proiectul câștigător urmează să fie implementat de către echipă cu asistența BNS.

■ Diseminarea și comunicarea rezultatelor RPL 2014

Pentru diseminarea și comunicarea rezultatelor RPL 2014, BNS a realizat o campanie de comunicare cu suportul UNFPA în baza unei strategii care a stabilit publicul țintă și beneficiarii, obiectivele de comunicare și a mesajelor, etapele de promovare și diseminare a rezultatelor RPL 2014.

În cadrul campaniei de comunicare au fost efectuate următoarele activități:

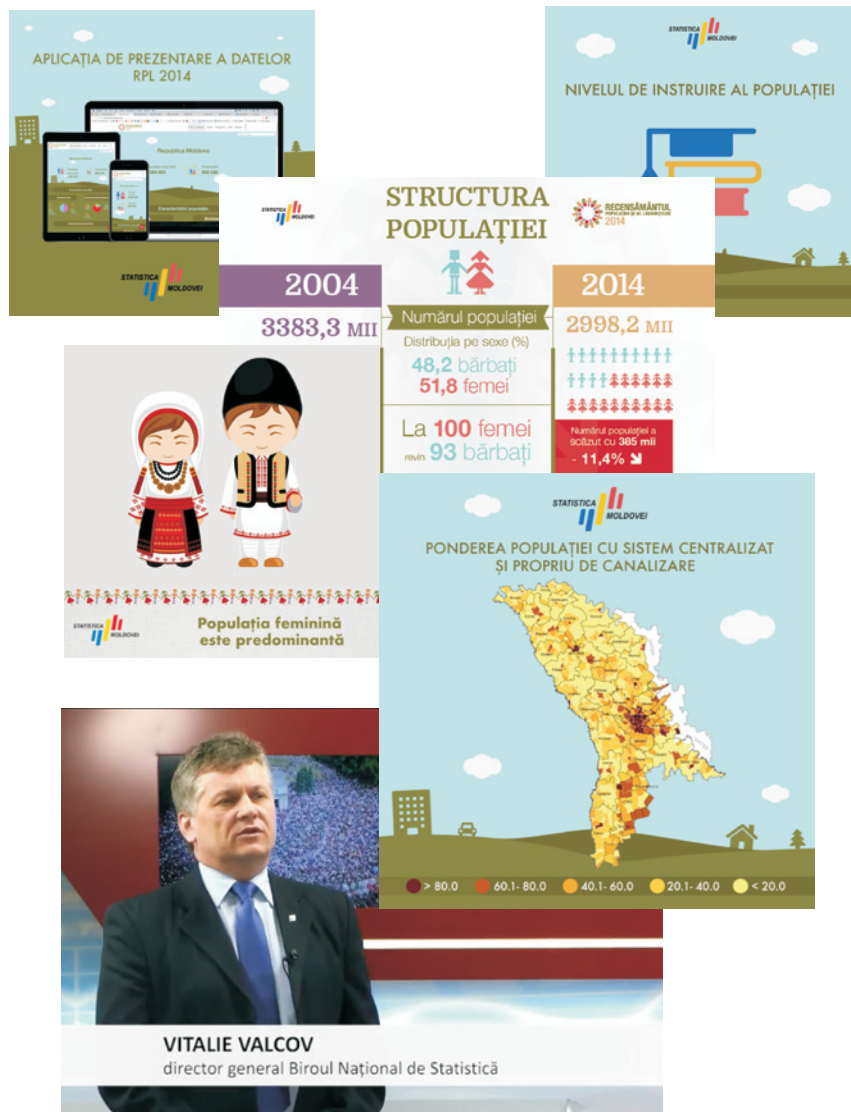
- Organizarea unei ședințe de informare a BNS cu experții din domeniu la subiectul gradul de acoperire a populației în cadrul RPL 2014;
- Organizarea unui club de presă cu jurnaliștii locali și organizarea unei vizite de presa în sala de prelucrare a datelor și depozitul de păstrare a anchetelor completate, în cadrul acestei întâlniri media – jurnaliștii au fost informați despre procesul RPL;
- Organizarea unei ședințe cu studenți pentru a le explica rezultatele RPL 2014;
- Dezvoltarea aplicației web vizualizare a datelor din RPL 2014
<http://recensamant.statistica.md>;
- Distribuirea prin intermediul rețelilor de socializare a:
 - 50 postări-imagini cu date;
 - 6 infografice statice, 10 Gif-uri;
 - 3 video grafice;
 - 4 interviuri video/blitz cu experții în domeniu privind: interpretarea datelor, utilitatea acestora și explicarea datelor livrate de RPL 2014.
- Expedierea de scrisori către sectorul public și privat prin care s-a informat despre data, ora, locația, anunțării datelor oficiale ale RPL 2014 cu invitația de a participa la acest eveniment;
- Dezvoltarea și plasarea unei campanii Radio la un post de radio;
- Implementarea campaniei de comunicare pe rețelele de socializare;
- Organizarea conferinței de presă de anunțare a rezultatelor RPL 2014;
- Publicarea articolelor în mass-media locală.

Campania de comunicare a fost una din cele mai ample campanii desfășurate de BNS care a avut ca rezultat popularizarea și creșterea vizibilității datelor recensământului pentru toate tipurile de utilizatori.

Aplicația web a fost vizitată de 8600 utilizatori care au afișat 59 mii afișări de pagină în circa 12,6 sesiuni.

Cele mai vizualizate infografice cu localități au fost mun. Chișinău, comuna Băcioi, satul Sireți (r-ul Strășeni), or. Drochia. Cei mai mulți utilizatori au accesat aplicația ca rezultat al unei recomandări de pe rețelele sociale.

Pagina dedicată RPL 2014 de pe site-ul oficial www.statistica.md a fost accesată de circa 29 mii ori.

● Cooperare internațională

Luând în considerație specificul domeniului și activității, statistica oficială se poate moderniza și evolua doar fiind activ implicată în schimbul de experiență cu oficiile de statistică ale altor state și cooperarea internațională cu oficii de statistică, organizații internaționale și regionale, instituții academice. Pe de altă parte, statisticile produse în baza metodologiilor și clasificatoarelor internaționale acordă relevanță și putere informației pe care o conțin, permit comparațiile dintre țări și diferite perioade de timp. Necesitatea producerii datelor statistice conform standardelor internaționale a devenit un imperativ al zilei, care se încearcă a fi respectat de toate țările din lume, indiferent de nivelul de venituri și dezvoltarea economică.

În decursul anului 2017, au fost finalizate două proiecte majore de asistență tehnică în domeniul statistic:

- Proiectul „Îmbunătățirea Statisticilor Regionale în Republica Moldova, (EuropaAid/135392/D/SER/MD)”

- Proiectul de Cooperare Statistică între Biroul Național de Statistică și Statistica Suediei;

Seria de activități organizate în decursul anului de raport urmăresc și respectă logica de implementare și evaluare a intervențiilor strategice. Astfel, în luna octombrie a avut loc prima misiune a grupului internațional de experți în cadrul

Evaluării Globale Adaptate. Acest exercițiu amplu este parte a unui set de evaluări globale similare, efectuate în țările din Europa de Est, Caucaz și Asia Centrală (EEACC). Suplimentar la examinarea chestionarelor de autoevaluare în baza indicatorilor Codului de Practici a Statisticii Europene, echipa de evaluatori a avut întreprinderi cu reprezentanții BNS, altor producători de statistici oficiale, utilizatori, mediul academic, mass-media, etc. Evaluarea Globală Adaptată este organizată o dată în 5 ani și are ca scop examinarea punctelor forte și deficiențelor sistemului statistic național și înaintarea recomandărilor pentru îmbunătățirea situației, în caz de necesitate. Următoarea misiune este planificată pentru luna februarie 2018 iar raportul final de evaluare va fi disponibil în trimestrul II, 2018.

În 2017, cooperarea internațională a Biroului Național de Statistică cu alte oficii de statistică, organizații internaționale, instituții academice în cadrul proiectelor de cooperare internațională a avut următoarele obiective:

- Perfecționarea cadrului legislativ și cel strategic în domeniul statisticii oficiale conform ultimelor evoluții și celor mai bune practici în domeniu;
- Armonizarea indicatorilor statisticii naționale la standardele europene și cele internaționale. Îmbunătățirea sistemului de indicatori socio-economici și a metodelor de colectare;
- Îmbunătățirea capacităților BNS și a altor ministere de ramură pentru producerea și utilizarea datelor și indicatorilor statistici în timp util și la nivelul necesar de dezagregare după sexe, vârstă și dimensiune geografică;
- Îmbunătățirea accesibilității datelor prin îmbunătățirea sistemului de diseminare, a practicilor și instrumentelor de diseminare;
- Îmbunătățirea culturii statistice a utilizatorilor de date pentru facilitarea și utilizarea sporită a datelor accesibile pentru procesele de luare a deciziilor bazate pe evidențe;
- Consolidarea cooperării dintre Biroul Național de Statistică și alți producători statistici, deținători de date administrative, sectorul academic, mass-media, etc.

În anul de raport, cooperarea internațională a fost organizată în scopul realizării obiectivelor de integrare europeană și armonizare la standardele internaționale și cele europene, și anume:

- Cu organizații internaționale (Fondul Monetar Internațional, Banca Mondială, Organizația Națiunilor Unite, inclusiv UNICEF, UNESCO, UNFPA,

UNDP, UN WOMEN, FAO, OIM, OMS, ILO, UNECE, Eurostat, USAID, Comitetul de Statistică al CSI);

- Cu oficiile de statistică ale statelor UE (Statistica Poloniei, Statistica Suediei, Institutul de Statistică al României, Statistica Lituaniei, Institutul de Statistică al Italiei);
- Cu oficiile de statistică ale statelor membre CSI (Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Ucraina, Kazahstan, Federația Rusă, Kirgîzstan, Tadjikistan).

Instrumentele prin intermediul cărora are loc cooperarea în domeniul statisticii, schimbul de experiență și consolidarea relațiilor cu oficiile de statistică ale altor țări dar și cu reprezentanți ai organizațiilor internaționale din domeniu sunt:

- *Memorandumului de înțelegere între Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova și Eurostat* privind schimbul de date statistice (semnat la 07.07.2002);
- *Proiectul Comun UNDP; UNFPA; UN WOMEN; UNICEF „Consolidarea sistemului statistic național”* cu finanțarea Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, privind efectuarea evaluării aprofundate a mai multor domenii statistice și a conformității acestora cu Compendiul cerințelor pentru datele statistice al UE.
- *Proiectul de Cooperare Statistică între Biroul Național de Statistică (BNS) și Statistica Suediei (SCB).*
- *Proiectul „Îmbunătățirea Statisticilor Regionale în Republica Moldova, (EuropaAid/135392/D/SER/MD)”*, lansat la 4 februarie 2015 și finalizat la 31 martie 2017;
- *Proiectul "Anchete statistice agricole și forestiere ca bază pentru îmbunătățirea politicii de stat în domeniul agriculturii și silviculturii".*

Metodele de implementare a acordurilor și memorandumurilor sus-menționate dar și a proiectelor de asistență tehnică au fost diverse, anume:

Evenimente de nivel înalt

În perioada 21-22 noiembrie, la Chișinău a avut loc Seminarul de nivel înalt privind legea cu privire la statistica oficială, evenimentul fiind organizat de Biroul Național de Statistică în parteneriat cu Oficiul de Statistică al Uniunii Europene și Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională. În cadrul acestui eveniment de importanță națională și internațională, pentru prima dată Directorul General al Eurostat Mariana Kotzeva a vizitat Republica Moldova. În cadrul vizitei, funcționarul de rang înalt a avut întrevederi cu Prim-ministrul Republicii Moldova, Pavel Filip, Vicepreședintele Parlamentului Iurie Leancă și

Guvernatorul Băncii Naționale Sergiu Cioclea, pentru a discuta chestiuni ce țin de implementarea legii cu privire la statistica oficială, dezvoltarea și coordonarea sistemului statistic național, asigurarea accesului BNS la sursele de date administrative, etc.

La seminar au participat ambasadorii și reprezentanții țărilor care au acordat asistență Republicii Moldova în elaborarea legii cu privire la statistica oficială, șefii ai oficiilor de statistică a țărilor Parteneriatului Estic, Caucazului și Asiei

Centrale, experți internaționali din domeniul legislației și coordonării sistemului statistic național.

- **Participarea specialiștilor BNS în cadrul grupurilor de lucru:** Grupul de lucru UNECE privind elaborarea Foii de Parcurs pentru ODD, grupul de lucru BIM privind statistica ocupării forței de muncă, grupul de lucru UNECE privind managementul riscurilor în oficiile de statistică, etc.
- **Participarea specialiștilor BNS la conferințe, seminare, ateliere internaționale de lucru,** unde este prezentată experiența Biroului și există posibilitatea de a învăța din experiența colegilor din alte state, organizații internaționale;
- **Participarea specialiștilor la vizitele de studiu** (în oficiile de statistică ale țărilor UE);
- **Vizitele specialiștilor străini la BNS** pentru transferul de cunoștințe și experiență (Statistica Suediei, Statistica Poloniei, Statistica Lituaniei, experți și consultanți internaționali din domeniu, reprezentanți ai organizațiilor internaționale, etc.)
- **Participarea specialiștilor BNS la cursurile de specializare și perfecționare** (Institutul FMI din Viena, cursurile oferite de către Eurostat pentru țările Parteneriatului Estic, cursurile și instruirile oferite de UNECE, etc.)
- **Completarea chestionarelor transmise organismelor internaționale** (Eurostat, FMI, OECD, UNECE, AIE, FAO, etc.) În anul de raport BNS a completat și transmis **92 chestionare** privind indicatorii social-economici ai țării. Plus la aceasta BNS a prezentat **103 chestionare** statistice către Comitetul de Statistică al CSI privind indicatori diverși cu periodicitate lunară, trimestrială sau anuală.

● Agenda 2030

În anul 2015 întreaga omenire și-a asumat angajamente în cadrul Agendei 2030. Deși, până în 2015, Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului deja au implicat omenirea în eradicarea sărăciei și îmbunătățirea diferitor aspecte sociale, demografice și economice, cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă sunt prima inițiativă mondială care vine să responsabilizeze toți actorii din stat privind dezvoltarea economică durabilă, protejarea și reabilitarea mediului, abilitarea femeilor și crearea parteneriatelor strategice. Urmare a activităților și inițiativelor declanșate în 2016, în decursul anului de raport, BNS a fost implicat în diverse activități naționale și internaționale în vederea avansării la capitolul adaptare națională a indicatorilor ODD.

În acest context, trebuie de menționat faptul că, BNS a fost responsabil și a compilat matricea indicatorilor adaptați la nivel național ai ODD.

Vorbind despre activitățile la nivel internațional, Biroul Național de Statistică a participat la o serie de seminare și conferințe legate de aspectele organizațional-instituționale și metodologice privind indicatorii ODD. De asemenea, BNS este membru al Grupului de Lucru UNECE privind elaborarea Foii de Parcurs pentru naționalizarea și raportarea asupra ODD.

În anul ce urmează, cu asistența UNDP Moldova, BNS va elabora Foaia de Parcurs – Statistica pentru ODD.

DIMENSIUNEA DE PRODUCȚIE A STATISTICII OFICIALE

● Conturi naționale

Indicatorii macroeconomici sunt unii dintre cei mai solicitați pentru analiza situației și performanțelor economice în țară. Deși Moldova este o țară mică, este evident că există deosebiri dintre regiunile sale de dezvoltare. Conturile regionale, Produsul Regional Brut, în special, fac parte dintre cei mai importanți indicatori scopul cărora constă în obținerea indicatorilor macroeconomici care oglindesc nivelul de dezvoltare a regiunii, obiectiv determină rolul și locul regiunii în economia țării, pentru evaluarea eficienței politicilor regionale.

În decursul anului de raport, a fost finalizată și aprobată prin Hotărârea Colegiului BNS nr.02 din 16 martie 2017 metodologia și metodele de elaborare a Produsului Intern Brut regional (PIBR). Au fost executate calculele PIBR pe regiuni de dezvoltare și activități economice, prețuri curente și comparabile pentru anul 2015, s-au actualizat calculele experimentale ale PIBR pentru anii 2013-2014 prețuri curente și comparabile pentru anul 2014 și au fost reconciliate calculele PIBR cu cele ale Produsului Intern Brut pentru perioada 2013-2015, prețuri curente și comparabile.

Direcția Conturi Naționale și Sinteze Macroeconomice a făcut toate pregătirile pentru o schimbare majoră – trecerea la metodologia Sistemului Conturilor Naționale al ONU 2008 sau Sistemul European de Conturi 2010. Astfel, începând cu anul 2018, calculele privind indicatorii macroeconomici vor fi efectuate conform acestei metodologii.

● Statistica întreprinderilor și infrastructura statistică

Pentru prima dată, a fost realizată cercetarea statistică ”Inovarea în industrie și servicii”. Cercetarea dată conține informații referitoare la activitățile inovative ale întreprinderilor, necesare pentru măsurarea economică a inovării, pentru evaluarea obiectivelor acesteia și pentru aprecierea rezultatelor obținute în urma inovării.

Prezenta cercetare este armonizată cu „Ancheta Comunitară privind Inovarea”, care se desfășoară în toate statele membre ale Uniunii Europene cât și în cele can-

didate, pe baza chestionarului statistic comunitar. Informația detaliată privind rezultatele cercetării este disponibilă pe pagina BNS.

De asemenea, în anul de raport, a fost elaborată informația privind demografia întreprinderilor, care presupune studiul evenimentelor de creare și de desființare a întreprinderilor, evoluția în timp a întreprinderilor nou create. Informația este elaborată pe cercul de întreprinderi conform Regulamentului Uniunii Europene nr.696/93 și include întreprinderile cu genul principal de activitate din industrie, construcții, servicii de piață (secțiunile B până la N din Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei, rev.2). Informațiile statistice privind demografia întreprinderilor sunt relevante pentru analizele economice.

● Statistica prețurilor

Conform planului de acțiuni pentru realizarea Programului Comparabilității Internaționale (PCI) a Produsului Intern Brut și parității puterii de cumpărare a valurilor naționale Runda globală 2017, BNS a efectuat lucrări de colectare, analiză, procesare și calculare a prețurilor pentru mărfuri investiționale, mărfuri de consum și servicii prestate populației pentru trimestrele II-IV, au fost completate chestionare cu datele calculate și transmise Comitetului Interstat al Statistică al CSI, pentru efectuarea calculelor preventive a parității puterii de cumpărare a valurilor naționale.

Pentru construirea Indicelui Armonizat al Prețurilor de Consum (IAPC) cu țările CSI a fost pregătită informația privind indicii prețurilor de consum la grupele de indici (291 grupe) incluse în calcularea acestui indicator.

● Statistica mediului și agriculturii

Trimestrial, au fost efectuate calculele macroeconomice pe agricultură: producția agricolă globală (în prețuri curente și comparabile), contul de producție pe agricultură, silvicultură, economia vânatului și pisciculturii pentru calcularea PIB-lui (producția, consumul intermediar și valoarea adăugată). Au fost efectuate calculele Contului de producție pe agricultură, vânatul, silvicultură și piscicultură în profil regional pentru 2014 în prețuri curente și pentru 2015 – în prețuri curente și constante.

A fost efectuat complexul cercetărilor statistice exhaustive a producătorilor agricoli mari și medii și cercetările selective a producătorilor agricoli mici (gospodăriilor populației și gospodăriilor țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de pînă la 10 ha).

A fost efectuată cercetarea selectivă anuală vizînd prețurile la mărfurile și serviciile procurate de către producătorii agricoli în anul 2016 în întreprinderile agricole și organizațiile-furnizori de mărfuri și servicii pentru agricultură.

În conformitate cu metodologia FAO, au fost elaborate și plasate pe pagina WEB a BNS 30 balanțe a produselor alimentare și utilizarea lor pe anul 2016.

Suplimentar BNS a efectuat calculele experimentale ale **Contului economic de mediu** privind emisiile de poluanți în aerul atmosferic pentru anul 2015, în conformitate cu Baza centrală a Sistemului de evidență natural-economică elaborată sub egida ONU.

● Statistica industriei

În decursul anului de raport, cercetarea statistică Cons TS a fost completată cu capitolul MAT – care colectează datele privind prețurile la materialele de construcții – cu scopul de a elabora metodologia de calcul a indicatorilor statistici privind „Costurile în construcții”.

Adițional, urmînd logica activităților și exercițiilor inițiate în 2016, a fost efectuat recalculul indicatorilor vizînd consumul de biocombustibili în gospodăriile casnice pentru anii 2010-2015, în conformitate cu rezultatele cercetării vizînd consumul de energie în gospodăriile casnice.

● Statistica demografică și Recensămîntul Populației și Locuințelor 2014

Conform modificărilor aplicate la data de diseminare a rezultatelor Recensămîntului Populației și Locuințelor 2014, datele finale RPL au fost prezentate public la 31 martie 2017. Diseminarea datelor finale a fost precedată de o campanie de comunicare și diseminare, organizată cu suportul UNFPA. Suplimentar la metodele tradiționale de diseminare a rezultatelor, de această dată, a fost elaborată o aplicație nouă, prietenoasă utilizatorilor, care permite selectarea indicatorilor și nivelului de dezagregare dorit al datelor. Pentru prima dată, datele RPL au fost diseminate cu ajutorul hărților statice în urma integrării datelor RPL 2014 cu datele spațiale la nivel de comună (<http://recensamant.statistica.md/ro/profile>). Informația mai detaliată privind rezultatele RPL 2014 este disponibilă în Banca de Date STATBANK și publicațiile tematice.

Actualmente, a început activitatea de integrare a datelor RPL 2014 cu datele spațiale la nivel de sector de recensământ. În rezultatul acestei integrări va rezulta baza de sondaj de tip Master ce va fi utilizată pentru cercetările prin sondaj desfășurate în cadrul gospodăriilor casnice.

În același timp, în vederea inițierii pregătirilor pentru Runda Mondială 2020 a recensămintelor, prin Hotărârea Guvernului nr. 862 din 30.10.2017 a fost creată Comisia națională pentru recensăminte, Runda mondială 2020. În același timp, trebuie de menționat faptul că, în anul 2017, au fost efectuate câteva misiuni ale expertului internațional Eliahu Ben Moshe, în scopul evaluării RPL 2014 și a capacităților instituționale, necesităților dar și pentru elaborarea unui Plan de acțiuni pentru desfășurarea Recensământului populației și al locuințelor, Runda 2020.

● Statistica socială

În anul 2017, a fost finalizată revizuirea metodologiei de calculare a sărăciei, cu asistență tehnică din partea Băncii Mondiale. Metodologia revizuită și sintaxele de calculare vor fi aplicate pentru calcularea indicatorilor ce țin de fenomenul sărăciei în Republica Moldova.

Pentru prima dată, publicația „**Copiii Moldovei**” care reprezintă o sinteză a principalilor indicatori statistici privind situația copilului în Republica Moldova în perioada anilor 2005-2015, a fost elaborată ca o serie de infografice. Publicația este structurată în 9 compartimente în care se conțin date cu referire la aspectul demografic, sănătatea și educația copilului, infracționalitatea juvenilă, protecția socială, situația familiilor cu copii, atât la nivel național, cât și la nivel regional și global.

● Statistica pieții muncii

În anul 2017, a fost elaborată metodologia și chestionarul cercetării „Condițiile de muncă”, cu implementarea în practică a acestuia începând cu anul 2018 (perioada de referință fiind 2017). Tot în acest an, au fost operate modificări în Metodologia Anchetei Forței de Muncă, prin introducerea sub-capitolului „Subutilizarea forței de muncă” în capitolul 10 „Concepte și definiții utilizate”.

Cercetarea statistică „**Tranziția de la muncă la pensionare (TMP)**”, desfășurată pentru prima dată de Biroul Național de Statistică, este un modul complementar, atașat Anchetei Forței de Muncă (AFM) care s-a realizat în luna martie

2017. Cercetarea a fost organizată și desfășurată conform standardelor stabilite de către oficiul de statistică al Uniunii Europene (Eurostat) pentru cercetarea similară din spațiul UE, realizată în anul 2012.

Scopul principal al acestei cercetări prin sondaj este satisfacerea necesității de date relevante în raport cu politicile de protecție socială și incluziune socială, la fel și cu cele de promovare a îmbătrânirii active și prelungire a vieții profesionale. La elaborarea metodologiei cercetării, Biroul Național de Statistică s-a ghidat de normele europene, ajustate la condițiile naționale (Regulamentul (UE) nr.249/2011 al Comisiei din 14 martie 2011 de adoptare a specificațiilor modului ad-hoc din 2012 privind tranziția de la viața profesională la pensionare conform Regulamentului (CE) nr. 577/98 al Consiliului).

OBIECTIVE ȘI PRIORITĂȚI PENTRU 2018

În contextul celor menționate mai sus și ținând cont de lecțiile învățate, provocările și constrângerile în anul de raport, dar mai cu seamă de prioritățile stabilite în Strategia de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național 2016-2010, Biroul Național de Statistică va urmări realizarea următoarelor obiective în anul 2018;

Dimensiunea planificare strategică

Cadrul legislativ și strategic fortificat și armonizat la cele mai înalte standarde internaționale și europene, în scopul asigurării precondițiilor necesare de activitate și funcționare a statisticii oficiale, prin:

- Reorganizarea Biroului Național de Statistică în scopul eficientizării utilizării resurselor financiare, umane și tehnice;
- Elaborarea și adoptarea actelor normative secundare necesare implementării Legii nr.93 din 26 mai 2017 cu privire la statistica oficială;
- Asigurarea efectuării activităților necesare pentru pregătirea către Runda Mondială 2020 a Recensămintelor, populației și agricole;
- Elaborarea și aprobarea politicii de diseminare și comunicare a BNS;

Dimensiunea instituțională

Mediu instituțional fortificat, procese transversale funcționale, resurse umane abilitate și capacitate în scopul asigurării precondițiilor necesare producerii indicatorilor și produselor statistice, conform documentelor de planificare strategică, prin:

- Diseminarea informației tuturor categoriilor de utilizatori, respectând principiile fundamentale ale statisticii oficiale;
- Comunicarea și promovarea culturii și cunoștințelor statistice tuturor categoriilor de utilizatori;
- Inițierea proiectului de asistență tehnică al Uniunii Europene privind Reforma Administrației Publice în Republica Moldova;
- Implementarea în practica statistică a unui sistem de management al calității, corespunzător condițiilor naționale și standardelor internaționale;
- Armonizarea și actualizarea infrastructurii statistice la ultimele versiuni ale clasificatoarelor și nomenclatoarelor internaționale;
- Implementarea sistemului CAPI în cercetările selective în gospodării;

- Abilitarea și consolidarea resurselor umane conform cerințelor internaționale în domeniu și necesităților naționale;
- Elaborarea și aplicarea în practica statistică a unui eșantion Master pentru cercetările în gospodărie;
- Actualizarea și revizuirea sistemului de metadate conform standardelor internaționale în domeniu;

Dimensiunea producție statistică

Indicatori statistici produși în condițiile respectării Codului de practici a Statisticii Europene, în scopul satisfacerii necesităților utilizatorilor naționali și internaționali, prin:

- Utilizarea datelor administrative în producția statistică în scopul reducerii sarcinii asupra respondenților și diversificării indicatorilor produși de BNS;
- Producerea și diversificarea indicatorilor statistici aplicând metodologiile europene și internaționale dar și asigurarea dezagregării mai detaliate (aspect regional, gender,) în scopul conformării la standardele europene și la cerințele de dezagregare pentru raportarea ODD (indicatorii privind comerțul exterior, indicatorii privind dizabilitatea, statistica demografică, etc.);
- Implementarea în practica statistică a BNS a metodologiilor moderne de calcul (SCN 2008/ESA 2010, metodologia de calcul a indicatorilor sărăciei, etc.);
- Elaborarea, revizuirea și perfecționarea instrumentarului statistic.

Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova

MD-2019, mun. Chișinău

Str. Grenoble 106

Tel.: (+373 22) 40 30 00

Linia verde: (+373 22) 40 31 51

Fax: (+373 22) 22 61 46

E-mail: moldstat@statistica.md

Pagina web: www.statistica.md